

LEVENS PRIESTERSCHAP

*‘Heel de gemeenschap en al haar leden
zijn heilig en God is in hun midden.’*

(Numeri 16, 3)

Jongensdroom

De jeugd van het celibaat
heeft de betekenis van
even drijven op de wieken
van een geestelijk ideaal.

Wat verderop eist
de lichamelijke
het eigen deel van de
werkelijkheid op.

Celibaat

Iedereen begrijpt
dat celibatair leven
leidt tot leegte
en eenzaamheid.

God kan dit gemis
niet vullen want
wie daar ontbreekt
is God zelf

in levende lijve
in levende mensen
als bronnen van
liefde en lust.

+

Alleen hij begrijpt
dit niet die
zijn leegte
en eenzaamheid

heeft gevuld
met macht,
heerst over zichzelf
en over anderen.

Met een kramp in
zijn hoofd voelt hij
de verschrompeling
niet in zijn schoot.

De stille dood

niemand hoorde
hem dood gaan

niemand hoorde
dat hij dood gegaan was
niemand van de kerk
van die god

hij was een priester
die getrouwd was

de kerk laat priesters
die getrouwd zijn

gewoon (dood) vallen
en hun vrouwen erbij

was er ooit een bisschop
bij de begrafenis van hen

alleen zijn jonge vrouw
en zijn jonge kinderen

en zijn God was erbij
God van leven

Humor

Zijn laatste humor was
zijn glimlach waarin
plezier verborgen lag.
De laatste keer,
de laatste keer
dat hij het kon.
Daarna stierf hij,
vriend zovele jaren.

Ik zei hem plagend :
ik vergeef je
alle keren dat je
bij het voetballen
mij hebt geraakt.
We moesten ook
altijd tegenover
elkaar staan...

Je krijgt er nog
een stomp van tegen
je spierballen, zei ik.
Niet te hard, dat doet zeer
zei hij. Ik stompte hem zacht.
De humor die toen
over zijn gezicht gleed
was onsterfelijk.

Eindzege

Hij lag daar
in een woelend lichaam
en een wegdwalende geest,
hij lag te sterven -
hij, priester al vroeg
wat laat getrouwd -
terwijl zijn vrouw en dochter
zich over hem bogen.

Hij keek even nog
langs de rand van de dood
het leven aan en zag mij,
medepriester samenwonend,
vriend van het eerste uur,
terwijl mijn vrouw en ik
ons over hem bogen.

Ik wil nog iets van jou,
om mee mijn leven
in te nemen, zei ik.
Een kus, zei hij terwijl
hij zijn lippen plooid
en mij liefdevol aanzag.
Ja, dat ook, zei ik,
maar eerst iets anders.

Hij keek mij vragend aan.
Ik zei : wil je
je laatste zegen geven
op mijn kop.
Groot voelballer was hij
in zijn jonge jaren,
spits die de ballen
keihard inkopte.

Maar zegenen? Hoe?
Sinds vele jaren waren
zijn handen vervreemd
van dit heiligend gebaar.
Ik nam zijn hand en
bracht ze naar mijn hoofd.
Nu daalde zijn hand op mij
als zijn laatste zegen.

Toen kwam er een grote rust
over hem, die hem niet meer
verliet. Hij ontving wat hij gaf.
Alles werd in hem voltooid.
Nu weet ik : wie je ooit
zijn eerste zegen hebt gevraagd
bij zijn priesterwijding -
vraag hem ook zijn laatste zegen.

Hij stierf in de sfeer
van zijn jonge priesterjaren,
nadat God tegen hem had gezegd :
ik noem je voortaan mijn vriend.
We stonden met z'n vieren om hem heen
en we omarmden hem en elkaar.
Hij kuste ons ten afscheid.
In zijn eindzege voer Jan heen.

Voleinding

Voordat hij de oversteek waagde
over het diepe meer,
ging zijn blik nog even
over de lange weg
die hij had afgelegd.

Een paar uur voor zijn sterven
fluisterde hij nauwelijks hoorbaar
'wat heeft het mij gebracht' -
'wat heb ik van mijn priesterschap
terecht gebracht' dacht hij.

Zijn vrouw en dochter stonden
aan zijn bed, aan de oever
van zijn leven. Hij zag hen aan
en zag dat het goed geweest was.
Dan keerde hij zich op zijn zij.

+

Wij overzagen zijn tocht,
zijn tomeloze hartstocht
van leven, zijn gedrevenheid
als een stormend ros
dat dreef op eigen zekerheid.

Altijd die grote zorg en
zorgvuldigheid waar het
om anderen ging, zijn gezin,
eindeloze enkelingen en groepen
kinderen in zijn vaderschap.

+

Hier ging een levenspriester
zijn priesterschap voltooien,
zijn voorgaan en volgen.
En op de achtergrond was daar
zijn nederig volgen van Jezus.

Priester in tijd en eeuwigheid,
zo mateloos mooi en moeilijk.
Over jaren heen gaf hij nu
na zijn eerste zijn laatste
priesterlijke zegen aan ons.

In deze wijding sliep hij in.
Nu blijft hij dag na dag
van de overkant van het meer
turen in de verte en wuiven
naar allen die hem lief zijn.

Hel en hemel

De Zusters hadden het er maar druk mee om ten tijde van de mobilisatie zo'n kleine driehonderd hongerige jongetjes dagelijks van leeftocht te voorzien. Zij waren nooit te zien - zij waren als geesten. Hoe schrokken zij, toen er op een morgen een wat opgeschoten lummel in het aangrenzende magazijn lag. Daar stonden de voorraadrekken, daar werden iedere dag de pallets met aardappelen en fruit en grote kisten met groente binnengereden door de brede deuren aan de straatkant. Het rook er naar zeep en poetsmiddelen en versletterde andijvie. Tegen een balk hing een lichtje aan een draad. Daar lag die jongen dus, met al z'n kleren nog aan, op het ijzeren ledikant dat daar in de hoek stond. Dit was de hel.

's Avonds had de prefect hem, toen de andere seminaristen in hun chambretten waren verdwenen, naar dit inferno gebracht. Wat had hij gedaan?

Het was wat je noemt een mooie jongen, vrolijk en olijk en met van dat dicht krullend haar. Als hij iets had gezegd, lachte hij daarna, niet omdat hij zichzelf zo leuk vond maar omdat hij gewoon wilde lachen. Er zijn er die zo zijn. Hij had ook een lenig lijf. Daardoor was hij op de Poësis gymnastiekleider geworden, met een klasgenoot die in den Bosch woonde. Dus dacht hij onder de vakantie 'ik rijd eens van Vught af naar die sportmaat van mij'. Dat was het begin van de ellende. De kapelaan daar was weer een klasgenoot van iemand van het seminarie en zo kwam het uit wat hij gedaan had. Wat gedaan? Dit zou een beginnende bijzondere vriendschap kunnen zijn, dacht de prefect, en vervolgens vulde hij dat met zijn eigen fantasie in. Toen volgde dus deze kastijding.

Grote pech had hij toen hij een dubbele salto wilde maken en het een anderhalve salto werd. Hij brak een ruggewervel, waardoor hij ook de aansluiting met zijn klas verloor. Zijn sportcarrière was voorbij, maar zijn persoonlijkheid was niet geknakt. Op het Groot Seminarie speelde die breuk opnieuw op. Wekenlang lag hij in Tilburg in het ziekenhuis. Tot zijn grote verbazing kwam de president hem dagelijks met de auto vanuit Haaren opzoeken. Dan werd er bijna niets gezegd. Zoveel aandacht had hij nog nooit gehad. Hij werd er benauwd en zenuwachtig van. Teruggekeerd werd meegedeeld, dat men op moest passen 'niet tegen hem aan te lopen want dat hij dan dood kon vallen'.

Intussen ontwikkelde hij zo zijn eigen kijk op het leven en ontdekte zichzelf. Dat werd hem bijna fataal. Het viel zo samen, dat in het jaar van de priesterwijding het tractaat 'De sexu' behandeld werd. De vragen die bij het jurisdictie-examen dienaangaande gesteld werden, beantwoordde hij niet uit het handboek maar uit zichzelf. Dat kwam hem duur te staan. De moraalprof gaf het door aan de president, de president aan de bisschop bij wie hij zich moest komen verantwoorden. Maar hij nam geen woord terug en zei daar precies hetzelfde. Toen was het geheel aan de president (die hem nog steeds zeer genegen was) te danken dat hij door mocht... Wát hij geschreven en beweerd had, wist niemand. Alleen uit zijn verder leven zou duidelijk worden welke ideeën hij koesterde over de seksuele moraal.

Zijn jeugdige en levendige uitstraling was er mede de oorzaak van, dat Bisschop Bekkers hem benoemde tot Diocesaan Hoofdaalmoezenier van de werken-

de jeugd. Toen bloeide hij helemaal open. De Kajotsters, de meisjes van de Jongerencursus en de Mater Amabilisschool droegen hem op handen. Wat zij wilden horen, zei hij. Met de diaserie van Fons Jansen 'lichaam-kuisheid-liefde' trok hij door het bisdom. Voor hem was de liefde van God een absoluut vrouwelijke kwaliteit. Toen dezelfde Bisschop zich voorbereidde op zijn TV-toespraak voor de NVSH, werd deze aalmoezenier door hem genodigd om wat in te komen praten op het onderwerp. Had hij ook de liefde als wapen?

Toen hij zelf rector werd van het ziekenhuis, was hij de eerste die tegelijk staflid werd, waardoor de geestelijke zorg onmiddellijk naar hem doorliep - ook de nazorg in de thuissituatie - ook soms de begrafenis die volgde.

Toen werd er een nieuwe bisschop benoemd, zomaar uit den vreemde. Iedere inspraak was de grond in geboord, het volk was zijn stem ontnomen. Daarop schreef hij een vlammend artikel in het Tilburgs Dagblad. Maar zo'n klinkende waarheid klonk de pastoors te hard in de oren : hij was niet welkom meer in hun kerken. Toen ging hij zich terugtrekken. Ook de aansluiting met het bisdom was er niet meer. Ook zijn cursussen kwamen niet meer opdagen. Hij woonde alleen op zijn kleine flat, leefde en wandelde tussen zijn boeken - dag en nacht. Ook in de nacht? Opnieuw namen zijn rugklachten toe. Hij kon zich staande houden door beurtelings te lopen liggen zitten en dat ging 's nachts ook zo door. Daardoor brak er een nieuw tijdperk voor hem aan. Er waren méér mensen die 's nachts weinig of niet sliepen, vroegere patiënten, mensen die hij had begeleid, vrouwen die vriendschap met hem hadden gehouden, een jonge vrouw die wanhopig vocht met

haar neigingen tot zelfdoding. Zij belden elkaar 's nachts, even een groet door het donker heen om de nacht door te komen. Het werd een nachtpas-toraat, iets als een onderwereld in geestelijke zin waardoor licht werd ontstoken in het duister. Maar toch zocht die jonge vrouw haar einde. Een foto van haar stond ergens op een kastje - er brandde een lichtje bij. Toch lijdten dag en nacht. Zijn lichamelijke kwetsuren, zijn geestelijke gekwetstheid openden hem de ogen voor gekwetsten van allerlei aard. De botte houding van de kerk tegenover homofiele medemensen vond hij een schending van mens en God. De weigering van de kerk het huwelijk van twee vrienden of twee vriendinnen in te zegenen, vervulde hem met weerzin. Dus zegende hij hun huwelijk in en schreef daarover in de Roerom.

Op het laatst zag je hem iedere middag een rolstoel vooruitduwen - met zijn eigen slechte rug. Een mevrouw uit de buurt kwam anders niet meer buiten - de kinderen hadden geen tijd. Toen zij stierf en begraven werd, kwam een priester uit Nijmegen (ook nog geassisteerd door een andere priester) de Mis en de Absoute doen. De priester van de rolstoel zat ook in de kerk - niet gevraagd door de kinderen, want wat was dat nu voor een soort priester die met een vrouw in een rolstoel rijdt...al was het dan hun moeder.

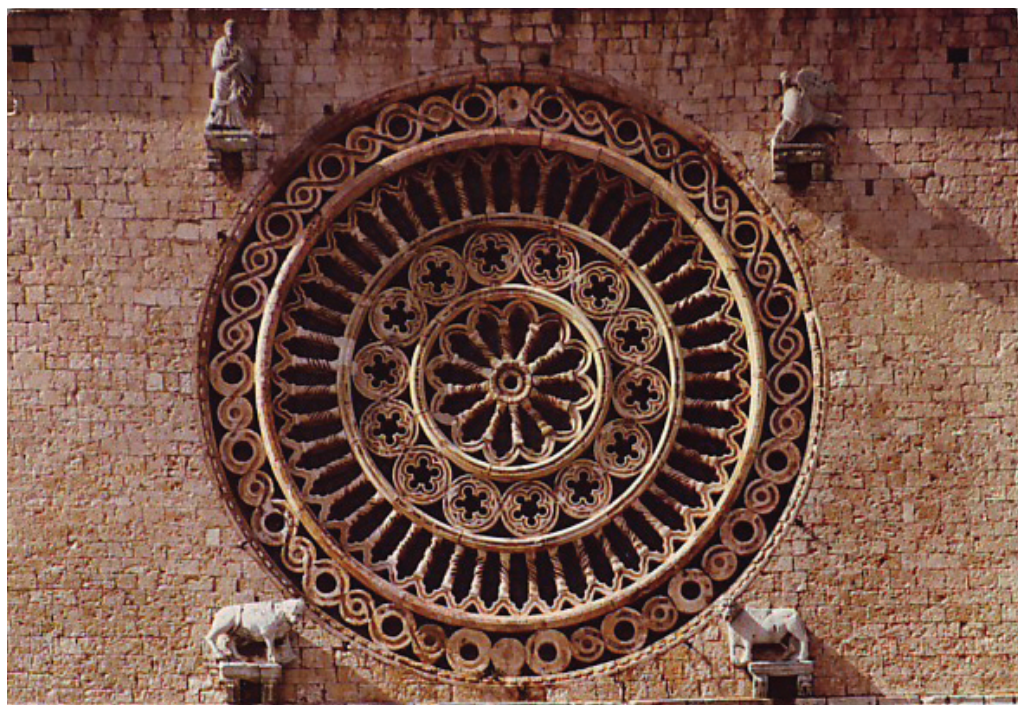
Kort voordat een verwoestende herseninfarct toesloeg, ging hij dwalen. Maar hij was op alles voorbereid, had alles voorbereid : zijn afscheidsdienst met boekje en al, zijn afscheidsrede. Zijn stola lag klaar, met daarop schitterend borduurwerk, voorstellend Petrus en Paulus - gedachtig de Paulusreizen die hij menigmaal maakte. Hij droeg

deze als hij Eucharistie vierde, de laatste jaren aanzittend temidden van zijn familie, waarmee hij dan na afloop copieus dineerde. Het kón niet op!

Toen hij gestorven was, bleek alle geld op te zijn. Gelukkig waren er geen kerkelijke kosten. Een bevriende priester deed de Mis, een vriendin gedácht hem, geneesheren spraken hem toe. De oude emeritus-pastoor die nu vierennegentig is, zat in de laatste bank van de kerk. In langdurige diepe stilte werd geluisterd naar alle delen van het Requiem van Gabriël Fauré. En wonderlijk : het was een kerk vol licht. De afsluitdeksel van zijn laatste rustplaats was overdekt met lichtjes, van alle neefs en nichtjes. In stilte ging hij heen. Allen stonden op het kerkplein en bleven hem nawuiven, toen hij alleen, naar eigen wens, in een kromming van de weg uit zicht verdween - op weg naar het crematorium. Ter plekke was er alleen (nog) koffie en cake, in plaats van een maaltijd in de Rosep.

Er was verder geen enkele priester bij, niemand van het bisdom, niemand van de cours (niet van de oude en de nieuwe cours). Niemand wist dat hij dood was. Ja, wie je bent kwijtgeraakt in het leven, ben je kwijt in de dood. Er waren beslist excuses mogelijk maar die konden niet meer uitgesproken worden. Geen verweer meer over en weer. Dingen gebeuren. Media vita in morte sumus - midden in het leven zijn er doodservaringen. Altijd kom je in het leven ooit te laat. Maar zijn manifest klonk als een geestelijk testament tijdens de afscheidsviering : een liefdesverklaring van God naar hem en van hem naar God. Ieder herkende hem in zijn eigen woorden 'Dáárom ben ik priester geworden'... En zo is hij van de hel naar de hemel gegaan.

In eeuwigheid

Gaan aardse voorgangers
voort met voorgaan
in hemelse sferen?

Zullen de hemelscharen
mee (op) trekken
met de aardevoorttrekkers?

Blijven de voorbidders
in de aardse liturgie
voorbidden in de hemelse ?

Zullen de minnaressen
van de aarde de geliefden
van God zijn in de hemel?

+

God als begin en einde
zal voortzetten wat
eenmaal begonnen is -
evenals de weg van Jezus
van de aarde doorloopt
in de hemel.

Dit is de weg van God
door aarde en hemel
door tijd en eeuwigheid.

Met Godin zijn alle
priesteressen een menigte
die niemand tellen kan.

De toverfluit

Langzaam verdween de top van de berg in de schemering. De laatste nevels van een zonnige herfstdag stegen langs de hellingen en hulden de burcht in geheimenissen. Beneden in het dal waar het Oude Dorp lag opende een meisje haar slaapkamerraam en ademde diep, tot diep in haar buik en kruiste de armen voor haar borst. Soms juichte en jubelde het in haar, soms schreide en schrijnde het in haar. Dan nam zij haar fluit en speelde zich uit naar de verte.

Die avond voelde zij zich als een prinsesje. Zij blies om de prins die zij zich droomde. Vaker en langduriger werd haar avondspel en van dag tot dag veranderde er iets in haar. Als de nacht verstomde hoorde zij in de uitgestrekte eikebossen het burlen van het edelhert. De avondlucht die zij opsnoof rook bronstig. Zij voelde het avontuur naderkomen, ginds aan de einder dook het op. Als betoverd werd zij aangetrokken door het donkere woud achter de bergkam. Er brak een wilde fee in haar door. Zij wist het: op een dag zal ik mij loslaten en ieder gevaar trotseren. Het was op een zaterdagmiddag dat zij haar lange haren losgooide. Zij vielen diep over haar schouders en rug. Ruig wou zij zijn. Zij sloeg haar poncho om, deed haar laarsjes aan en begaf zich op weg naar het toverbos van haar jeugd. Zij voelde zichzelf lopen, haar stappen die alsmaar krachtiger werden naarmate zij de burcht naderde. En plotseling kwam haar een gestalte tegemoet, het leek een roofridder, recht uit een andere eeuw naar haar toe gekomen. Hij had een wijde zwarte mantel om, iets als een Prinz Heinrich Mütze op zijn hoofd en hij had een korte zwarte snor.

Toen hij haar passeerde ving zij even zijn blik op. Er lag vriendelijkheid en zachtheid achter zijn ogen. Toen zij bij een bocht in de weg een zijpad insloeg, zag zij nog net dat hij haar na-keek. In de dagen die volgden kon zij zich nauwelijks losmaken van zijn verschijning, zijn rechte schouders en zijn brede gang. En toen begon het spel van de liefde.

Avond na avond zette zij haar raam wagenwijd open. Dan nam zij haar prachtig ebbenhouten fluit en strooide zij haar toverklangen over de verte uit. Waar zo de lucht gaat zinderen, gebeuren wonderen. Het was die bewuste avond dat zij door bleef spelen terwijl de avond al lang was gevallen. Haar haren volgden zwierig de melodische lijnen van haar minneliederen. Het leek een paukenslag die toen ineens door haar spel heenklonk. Zij luisterde - daar was iemand aan de deur. Snel legde zij haar fluit weg, liep de trap af en deed open. De gestalte van een man vulde de hele deuropening. 'Mijn ridder' schoot het door haar heen, maar zij was te verbouwereerd om een woord uit te brengen. Ook hij zweeg. Zonder nadere uitleg nam hij haar onder haar armen en bibs en droeg haar de straat op. Naast de smidse had hij zijn paard, een volbloed Hannoveriaan, aan een haak in de muur vastgemaakt. Met een krachtig gebaar zette hij zijn droomprinsesje op het paard, nam een atletische sprong en zat daar achter haar op de rug van het paard dat even leek te weigeren. Hij schaakte haar en zij liet zich schaken, maar het gonsde door haar hoofd: wordt dit nu de herhaling van Faust en Gretchen? Reed zij met de duivel te paard? Heel de lange nachtelijke rit hield hij haar stevig omklemd maar zij voelde geen enkele beklemming. Het was ál gemeenschap wat zij voelde.

Rond vier uur voerde hun weg langs de Aue die zacht kabbelend met hen meevoer. Beneden in het dal trok hij even stevig aan de leidsels en sloeg links af, een kleine beklimming op tot hij halthield bij een vreemdsoortig gebouw. Alsof zij uit een roes werd weggehaald hoorde zij vier lange zware slagen van een kerkklok vlak boven hen. Nog steeds hadden zij gezwegen.

Dan nam hij een sleutel uit zijn zak, knarsend ging de brede deur open en even later zag zij het schijnsel van kaarslicht. Als een silhouet dat zich aftekende tegen de muur, kwam hij naar haar toe, liet haar voorzichtig afstijgen en met een arm om haar middel leidde hij haar de gang in.

Wat toen in het schemerdonker gebeurde, deed haar duizelen. De grote man wierp zijn mantel over een stoel, legde zijn muts op de vensterbank en deed zijn snor af. Als zag zij een geestverschijning, zo zag zij dat er om zijn hals een wit boordje zat. Was hij, was hij ... ?

Maar toen besloot het prinsesje ook haar eigen mysterie te onthullen. Zij liep de gang door, ging op de tweede trede zitten van de trap die van een zultachtige makelij was, de trap die naar boven liep. Zij keek de man tegenover haar uitdagend aan, nam haar wijd uitwaaiierende haren bij elkaar, deed ze in een wrong en maakte haar mooie ovalen gezichtje vrij. Met haar ellebogen op haar knieën zat zij daar minuten lang, haar hoofd rustend in haar handen, voor zich uit te kijken als een toverfee.

Door zijn betovering heen zag hij wat hij altijd al had gezien. Zij was, zij was...!

Toen het eerste licht die morgen binnenviel in het stille huis, ging zij naar school en ging hij de Mis doen.